

– en liten fortsettelse på debatten om urimelig pris

Jeg registrerer at Inger-Lise Mathiesen i sitt svarinnlegg inviterer til en debatt om urimelig pris, men den debatten ble startet for lenge siden av Jan Line.

Til tross for at jeg redegjorde nokså grundig for mitt syn i første innlegg, finner jeg grunn til å presisere et par punkter.

Ingen steder i mitt innlegg foreslår jeg å stryke § 9 i våre etiske regler. Jeg hevder at vi i klagesaker som kun går på pris, skal overlate vurderingen av hva som er urimelig pris til forbrukerkontorene. De innehar kompetanse til å mene noe objektivt om dette. Dette syn deles forøvrig av Helse- og omsorgsdepartementet. På sine nettsider vedrørende pasienters klage- og erstatningsrettigheter, sier de at klager som kun går på pris, skal rettes til forbrukerkontorene. Dersom forbrukermyndighetene i en klagesak skulle trekke den konklusjon at tannlegen har

krevd urimelig pris, ja så har han eller hun brutt både prisloven og NTFs etiske regler.

Ved å overlate prisspørsmål til forbrukermyndighetene unngår vi å komme i konflikt med Konkurranseloven. Vi kan komme i konflikt med loven selv om vi eventuelt bare skulle uttale oss i enkeltsaker. Enhver konkret uttalelse fra foreningen om pris vil være subjektiv, og vil kunne påvirke markedet. NTF viser ikke noe mindre samfunnsansvar, og pasientenes rettigheter blir ikke dårligere ivaretatt ved å gjøre det på denne måten. NTF-medlemsskapet vil fremdeles være et kvalitetsstempel.

Jeg deler til en viss grad både Lines og Mathiesens bekymring for at noen ytterst få «verstinger» skal sette dagsorden i media og på den måten skade alle tannlegers anseelse. Jeg mener fortsatt at den beste måten å unngå dette på, er at NTF fortsetter sitt arbeid

med å bedre medlemmenes prisopplysning, både når det gjelder kostnadsoverslag til pasienten og sammenlignbare prislister. Da vil markedet regulere prisene mer effektivt, og konflikter forebygges. Dette vil være mer fruktbart enn at NTF utøver sanksjoner mot medlemmene.

Mathiesen er i sitt innlegg gjennomgående kritisk til mitt syn, men ikke noe sted fremgår det hvilket syn hun har. Dette er en lite fruktbar måte å bidra til debatten som hun etterlyser. Hun spør gjentatte ganger medlemmene hva de mener. Kanskje det hadde vært mer interessant for medlemmene å få vite hva en visepresident som står på gjenvalg mener?

Kari Odland
Viseformann, BTF

Urimelig pris og urimelig selvkritikk

Jan Line, Kari Odland og Inger-Lise Mathiesen tar i de siste numrene av NTFs Tidende opp flere interessante problemstillinger. Hovedtemaet er i hvilken grad NTF kan og bør engasjere seg i privatpraktiserende tannlegers fastsettelse av honorarer. Jeg mener NTF bør være opptatt også av dette temaet, men slik jeg forstår Kari Odland, er hun først og fremst opptatt av hvordan våre tillitsvalgte håndterer denne og liknende diskusjoner, og hun nevner spesielt tendensen enkelte tillitsvalgte har til i for stor grad å fokusere på «de få som velger det gale fremfor det store flertall som tross alt velger det rette.» Odland refererer til undersø-

kelser foretatt ved Seksjon for samfunnsodontologi ved UiO. Samme forfatter har i flere undersøkelser vist at brukerne av våre tjenester, pasientene, er veldig godt fornøyde med alle vesentlige punkter ved både den offentlige og private tannhelsetjenesten. Det er vanskelig å sammenlikne kvaliteten på tannhelsetjenesten i Norge med andre land, men jeg har hørt anerkjente fagfolk med internasjonal erfaring mene at norsk odontologi hevder seg helt i toppen uansett hvilke land vi sammenlikner oss med. Våre tillitsvalgte må ikke overse disse forholdene, men tvert imot se det som en del av sin oppgave å gjøre dette kjent.

Det er selvfølgelig ille hvis en yrkesgruppe over tid har problemer med å prioritere hensynet til egne medlemmer opp mot hensynet til sitt eget samfunnsansvar. Journalister/presen er tross sin kritiske holdning til alt og alle lite selvkritiske. Legestanden er et annet eksempel. Det er ofte en tung oppgave for feilbehandlete pasienter å få noen innrømmelser eller støtte fra involverte fagpersoner. Men det er ikke mye bedre å kjøre over i grøfta på den andre siden som enkelte av våre tillitsvalgte gjør. Når det kan dokumenteres at forholdene i den private tannhelsetjenesten er så gode, og at pasientene er så godt fornøyde, blir det vanskelig å forstå at

noen tillitsvalgte nærmest insisterer på et annet og mer negativt bilde av den private tannhelsetjenesten. Medlemmene bør kunne føle seg trygge på at foreningen samlet, og tillitsvalgte enkeltvis, ikke går ut med selvkritikk hvis denne ikke er godt dokumentert. Diskusjonen om honorarer og andre diskusjoner om interne forhold må baseres på dokumenterbare fakta slik at vi unngår at de domineres av tillitsvalgte som primært ønsker å fremstille seg selv som mer moralske og etiske enn sine kollegaer.

Inger-Lise Mathiesen mener, så vidt jeg forstår, at mer selvjustis og selvkri-

tikk fra NTFs side er viktig for å oppnå tillit. Men vi må være klar over at mye av kritikken som er rettet mot privatpraktiserende tannleger i det siste er udokumentert og urettferdig. NOU-rapporten som Odland nevner, inneholder eksempler på det. Hvis våre tillitsvalgte er lunkne i å forsvare medlemmene mot urettferdig kritikk eller fyrer opp under kritikken, kan det kanskje på kort sikt øke tilliten fra aktører med forutinntatte holdninger til den private tannhelsetjenesten. Men våre tillitsvalgte skal etter min mening ikke jakte på dette, men tvert imot forsvare medlemmene i slike situasjoner. Det må være en selv-

følge at tillitsvalgte ikke strør om seg med moraliserende pekefinger på generell basis mot egne medlemmer hvis det er snakk om enkelttilfeller, svak dokumentasjon eller tilfeldigheter. Det hadde vært interessant hvis Inger-Lise Mathiesen kunne si noe om NTFs holdning til denne delen av problemstillingen.

Bjørn-Olav Engebretsen

Adresse: Parkveien 60, 0254 Oslo

Urimelig pris

Svar til Bjørn-Olav Engebretsen og Kari Odland

Slik undertegnede har ment diskusjonen, dreier det seg om hvorvidt NTFs organer i sjeldne enkelttilfelle skal ha mulighet til å uttale seg om størrelsen på et honorar, jf. Odlands «Derfor kan verken klagenemndene, lokalforeningene, hovedstyret eller etisk råd uttale seg om pris så lenge vi har fri prisfastsettelse».

Ut fra dette sitatet virker det som om våre organer overhodet verken kan eller skal uttale seg om noen form for prissetting. Det er spesielt Råd for tannlegeetikk det vil være snakk om, og først etter grundig saksbehandling. Det viktigste i mitt innlegg var å påpeke at muligheten foreligger, siden reglene er godtatt av Konkurransetilsynet.

Hvorvidt man vil gjøre det, er et etisk/politisk spørsmål. Den debatten mente jeg å overlate til medlemmene, og deretter til Representantskapet. For

slik undertegnede ser det, vil en konsekvens av det siterte måtte føre til endringer i de etiske regler. Ellers blir de et sett regler vi verken ønsker eller vil etterleve.

Som tillitsvalgt har vi ikke noe ønske om verken «å kjøre over i den andre siden av grøfta» eller «insistere på et annet og mer negativt bilde av den private tannhelsetjenesten». Men som tillitsvalgt må vi målbære de ideer som kommer opp i organisasjonen. Når flere har etterlyst at NTF skal være en merkevare (godt initiert av professor Ole Bergs foredrag på Forum for tillitsvalgte i 2006), må debatten om ulike virkemidler og muligheter bringes opp. Her står de etiske regler sentralt.

Siste avgjørelse ligger til Representantskapet. De hovedtillitsvalgte skal deretter utføre det Representantskapet ber om. For egen del ønsker jeg at vi

beholder muligheten for å uttale oss i enkelttilfeller, samt at vi holder vår etiske fane høyt, spesielt innenfor egne rekke. Utad må vi, som Bjørn-Olav Engebretsen helt riktig er inne på, forsvare enkeltmedlemmet så langt det overhodet er mulig. Men vi må arbeide for at vi slipper å forsvare utad, for det blir lett sett på som faglig kameraderi.

Dersom vi overlater alle prisspørsmål til forbrukermyndighetene, kan våre medlemmer utsettes for en større belastning – spesielt mediemessig – enn om NTF gjennom sitt etiske råd kan kommentere og eventuelt gå i dialog med partene. Det vil i det fleste tilfelle være en tilstrekkelig reaksjon. Alvorligere sanksjoner har sjelden forekommet i NTF.

*Inger-Lise Mathiesen
visepresident, NTF*